

RICHTING ZOEKEN (7)

DE GENTLEMAN - EN DE HUNKERENDE ZIEL IN OF NABIJ ONS

Met een uitzonderlijke combinatie van durf en verfijndheid brengt de Belgische schrijfster Patricia Jozef in haar tweede roman 'Gentlemen' verborgen aspecten van de menselijke psyche in beeld. Het is een verhaal over levenslust. Over hunkeringen naar geboorte en wedergeboorte. Tegelijk over verholten, geblokkeerde, smachtende levensdrift.

Het hoofdpersonage van 'Gentlemen', een vrouw richting middelbare leeftijd, wil haar ontwikkeling in eigen handen nemen en compromisloos naar opwekkende mogelijkheden streven. Op zeker moment zegt deze moederfiguur tegen haar kinderen: 'Mensen hebben dromen nodig.' Het gezin met twee ouders en een jonge, vrouwelijke tweeling leidt dan al een vervreemd en verstoord bestaan, zonder geestdrift, sensualiteit of seks.

Het verhaal handelt over eenzaamheid en tweezaamheid. Een koppel, man en vrouw, begrijpt elkaar niet meer. Gevolg van een moeilijk traject en gebrekkig denken, ook op praktisch vlak. Intieme verzuchtingen van de vrouw raakten meer en meer gefrustreerd. De keuze om met het gezin te verhuizen en nieuwe werkzaamheden aan te vatten, had mede tot doel sluimerende problemen op een zijspoor te rangeren. De auteur schetst verdriet, 'dat in alles zit', maar ook rusteloosheid en krampachtig verzet. Gaandeweg komen de impact van primaire behoeften en het dierlijke van mensen aan bod, voornamelijk in de vorm van een intense hunkering naar verbinding. Want om bemind te worden moet men minstens met z'n tweeën zijn, en naar die tweede gaat de vrouwelijke hoofdpersoon actief op zoek.

Centraal staat de kwetsbare situatie van een vrouw die haar begeerte wil bevredigen, desnoods bij een compleet vreemde, een professionele escort. Met de meest geprefereerde 'gentleman' lijkt onverwacht een liefdevolle band te ontstaan. Dan sneuvelen meerdere remmingen en taboes. Zogenaamd 'monsterlijke gedachten' waar vrouwen naar verluidt mee kunnen rondlopen komen aan de oppervlakte, zoals de intentie om bewust en stiekem kinderen te maken met een andere man dan de echtgenoot. 'Soms denkt ze weleens, waarom niet? Zou zo'n jongetje of meisje van geleend zaad er zo verdacht veel anders uitzien?' Intense aandacht is er voor de sluimerende bitterheid van wie zich niet meer begeerd voelt. Het snakken naar soelaas, naar lichtheid in het gevoel, naar ademruimte in jachtige levens leidt tot verdriet en verwarring. Komische situaties krijgen dan soms iets tragisch - en omgekeerd.

De zucht naar seks verschijnt als een geniepige oerkracht. De nood aan bevrediging drijft eenzame personages naar een keuze voor professionele seksualiteit, als aanbieder dan wel als klant. De mentale leegte van relaties tussen zulke vreemden zorgt voor teleurstelling: 'Geen spanning door verlangen, verlegenheid of verliefdheid.' Tot er in zo'n constellatie toch tederheid lijkt te kunnen ontstaan. Toenemende hartstocht. Gloeiende verwachtingen, gevolgd door gemis. Uiteindelijk fundamenteel tegenstrijdige gevoelens en moeilijk realiseerbare wensen.

De macht van seks leidt tot verborgen contacten. Geheimen. Experimenten in intimiteit. De kloof met de ander blijft intussen bestaan, zowel met de officiële partner als met de redder in nood. De algemene situatie van de hedendaagse man wordt terloops als volgt geformuleerd: 'Enkele privileges maar ook veel eenzaamheid.' De situatie van het vrouwelijke hoofdpersonage: gespleten tussen waarheid en leugen, tussen banale gezinssituaties en romantische escapades. De klassieke realiteit van echtgenote en huismoeder tegenover de 'fantoomwerkelijkheid' van een naar vrijheid strevende eenling die zichzelf wil ontdekken en geluk wil beleven. Verkrijgt ze die vrijheid uiteindelijk nog? En leidt de ontsnappingsroute die ze forceert tot het geluk dat ze ambieert? Het lijkt vooral te gaan om

manke alternatieven en tijdelijke openingen tijdens een scharnierfase in het leven. Indien ze overleven, zullen de hoofdpersonen ouder worden en dan wellicht op andere wijzen voor hun passies en begeerten uitwegen moeten zoeken. Indien ze niet voortijdig willen uitdoven, tenminste. Benieuwd of en hoe schrijfster en filosofe Patricia Jozef daar eventueel mee zal omgaan in nieuwe moedige verhalen.

EDDY STRAUVEN

IN DE RUBRIEK 'RICHTING ZOEKEN' komen bijzondere persoonlijkheden aan bod die als voorbeeldfiguren kunnen gelden. Om via hen richting te zoeken, misschien gaandeweg ook te vinden. Stonden eerder in de spots: Guy Mortier, Wilfried Hendrickx en Klaas de Jonge. Nu dus Patricia Jozef.